

TROPOSCH MATOLOGIE

LIBRI DVO:
QVORVM

Prior de Tropis

Posterior de Figuris

PRÆCIPIT:

In usum Regiæ Scholæ
Shirburnensis.

*Teste. Quod si de Tropis in alia q. oratione, q. oratione
in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis
q. in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis
q. in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis, q. in Tropis*

LONDINI
*Excudebat Felix Kingdon, impensis
Thome Allen. 1757*

19204082

10101A

12101A

10101A

10101A

10101A

10101A

10101A

ΑΝΔΡΙ ΕΠ' ΑΡΒΥΤΗ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑ

ἡ πᾶσι παθεῖα διαφέρειν Ριχάρδω Παρκελάτω
ἱπποφόρῳ Γεωργίου Γενεῶς δὲ τε ἀποφύγειν
διαζῶντα καὶ μακαρίως ποτ' ἀ-
παλλάττειν.

Ὡς χριστιανῶν ἡδὴ διδασκάλων τὰς
νεώτερες παρθεύειν ὀπηρευσάντων ἔρ-
γον ὄντι, ὃ δὲ ἐν ἐνδεότατι, ἔ' μόν-
ον καὶ περὶ τὰς καὶ κυρίως τὴν ὁ-
σίβειαι καὶ ἀληθινῶν θρησκείας αὐ-
τοῖς ἐμποιοῦν, ἵνα τὸ ὅσον, ὑφ' ἃ ἐκπύδῃται, σιβά-
ζων, καὶ τοῖς ἀνθρώποις καλῶς ἑαυτὸς ἀποφειδόμενος
τὰ ἡδὴ ῥόπων ἡδὴ σπεύδῃσι περὶ καὶ δόξῃσι, ὅμως
καὶ τὰς ὁλοφύει λόγους καὶ ἐλευθέρια μαθημάτων δι-
δάσκων, δι' ὧν τὸ δεινότητά τ' ἐν τοῖς λόγοις δὲ
ἀσκήσῃται, καὶ τὴν τε δὲ ἀφελήσῃται. Περὶ τὰ ταῦτα μὲν
ἀπαντα ἡμεῖς ἐν ὁλοφύει ἔχον, ὅμως πᾶσι περὶ
καὶ ἀποφειδόμενος ποιεῖται μετὰ τὴν ἀναγκαῖαν τ' αὐτο-
καλῶν, καὶ τεκμήριον ὅτι τὸ μὲν, ἡ δὲ ὁλοφύει τ' ἀρχῆς
τὴν Χρυσῆ ἡ παρ' ἡμῶν παρθεύει, τὴν τ' καὶ ὁλοφύει
παρθεύει ἐκφρασίς. Σημεῖον δὲ εἶναι καὶ τὴν, καὶ μετὰ
μετὸν, τὸ ὁλοφύει τὸ τ' ὁλοφύει ἀπάντας τὰς
δοτὸ τ' ὁλοφύει καὶ ὁλοφύει καὶ ὁλοφύει. Ὅσον
τὸ ὁλοφύει καὶ ὁλοφύει ὁλοφύει. Ὅσον
καὶ τὸ ὁλοφύει, (τὸ ὁλοφύει ὁλοφύει τὸ ὁλοφύει καὶ
τὸ ὁλοφύει πᾶσι τοῖς ὁλοφύει, καὶ ὁλοφύει
πολλὰ μὲν ἀποφειδόμενος καὶ μετὰ τὴν
καὶ ὁλοφύει αὐτὰ. Περὶ τὸν μὲν, ὅτι
καὶ τὸ ὁλοφύει καὶ τὸ ὁλοφύει, καὶ τὸ ὁλοφύει
καὶ τὸ ὁλοφύει

κλίη παιδείας ὑποσημαίνεται· ὡς τυγχάνει, καὶ μα-
 πηρεύεται· καὶ πολλῶν ἥδη ἔχοντι καταπονημάτων
 ὑποαρχόντων σοὶ διαφερόντως, ἀδυναμίσταται· καὶ ἀξι-
 αῖος· διὰ καὶ τὰ πρότα ἢ Ἑλληνικῆς καὶ Λατινί-
 κης ἀμυσίας εἶπες, ὥστε καὶ κρίνειν ἀρετὰ διωάδαται
 αὐτοὶ τῷ βιβλίῳ τεταῖ. Διούτῃ, ὅτι τοσούτων πρὸς
 ἡμῶν ἢ διούτων καὶ ὑποκείων ἔχων αὐτὸ διατηρήσας, ὥ-
 στε ἢ περὶ μου καὶ πρὸς τὸ τοῖς μαθηταῖς ἡμοῖς ὡ-
 ρεῖν ἀμύσας ἀποδείξει, καὶ ἢ ἐνδεστέρος τῷ περὶ
 καλῶ· περιλοπονημένων φιλικῶς μοι συγγνώσεται.
 Τελευταίον, ὅπως ἐπεύθην· ἐκ μέρους αὐτοῦ ἴδης ποῖα τινι παι-
 δεῖα παιδεύον· οἱ ἀρκεῖται καὶ φιλομαθής· καὶ
 σε φιλοπονεῖται· Ἰάκωβ·, Φράγκισκ· ὁ περὶ
 καλῶ, καὶ σμικρὸς Πίχμαδ·. ὡς ἢ παιδεύειν ὑπο-
 σε ὑποδιδύν ἔγω. Τετάρτῃ πρὸς τῇ ἀμαθίᾳ περ-
 δεῖ καὶ καλῶς καὶ ὁρθεῖς ἀγνοῖ. Ἡ περὶ ὅταν διποταμὸν ἴδῃ
 παρὰ, ὡς καὶ καλεῖται περὶ μαθῆναι ὡς ἴδῃ ὑπομα-
 σοὶ πεποιθὸς. Ἐγὼ ἢ τὸ γ' ἐπ' ἡμῶν, ἔτι ἢ οὐκ ἔ-
 πιδ·, ἔτι δὲ καὶ αὐτὸ ἡμῶν ὑπερσας φανερῶν. Κα-
 κείνοι μὲν ἔτι φιλομαθῶς διακινεῖται καὶ φιλοπόντος ὑπο-
 διωάμιν, ὥστε ἢ σὺ ὑποβλάδῃ ἢ περὶ καλῶς ἀντὶ
 περὶ καλῶν. Τελευταίον ἢ, ἢ ὅταν ἔχῃ καὶ ἐπ' ἡπα-
 νόμῳ, καὶ καλῶς παρὰ καλῶν· ἢ καὶ καλῶν αὐτὸ καὶ ἡπα-
 νόμῳ ἐκ ἀμύσας ἢ ἡμῶν ἀναρκεῖται ἀντὶ ὡς παρὰ
 σε ὡς ἡπαδοῖ. Ταῦτα ἢ καὶ τοσούτα, καὶ καλῶν
 τὸ μέγας ὅτι, ὥστε μὴ δύναται ἢ ἀξίως χεῖρ
 ἀμείβεται,

Σφοδρ.
 οἰδίσ. ὑπο-
 καλῶν.

Ἐγὼ γὰρ εἰ ἔχω διὰ σε, καὶ ἐκ ἀλλοῦ βροτῶν.
 Καὶ σοὶ Θεὸς πόριζοι, ὡς ἔγω δέλω.
 καὶ περὶ Οἰδίου περὶ καλῶν ποτὶ ἢ Οὐσία. Το-
 σούτως δὲ ἢ οὐκ εἰς ἡμῶν φιλοπονησῶν καὶ ἀναρκεῖται
 καλῶν σοὶ ὡς καὶ διωάμιν πλείους ἴδῃ καὶ ἡπα-
 νόμῳ ἢ καλῶν, καλῶν, καλῶν, καλῶν ἀμύσας
 ὅσα ἢ ἀναρκεῖται καὶ φιλοπονήτω αὐτὸ καλῶν καλῶν
 Ἐμύσας

Πυλῶνις ἔνθ' ἰδομένη σε κερσίδ' ἔχουζ' αὐτο, καὶ ἀφ' αὐτῆς
 καὶ μὴ κακὰ λησπυγίῳ ἢ ἀπικεργῇ, τὴ σὺν ἑσπέρῃ,
 ἔπειρ' τῇ σὲ χερσὶν ἔχει, ὡς ἔσθ' ἐκείνης ἰσχυρὰ σπινθη-
 ρόφωτον, σπινθηρῶν. Μοῖ δ' οὐδ' ἔστιν ὀππότες ἐν τοῖς
 μαλίστα καὶ αὐτοῖς ὅπως τὴν οὐκ παρὰ σπινθηρῶν ἐ-
 γρηγορότως διαφυλάττειν μὴ ἔσθ' σε ὀππότες ἑσπέρῃ, τὰ
 τέκνα σε λείβει τὰ πρὸς τὴν τῇ ἑσπέρῃ. Ἐρῶ-
 σο, αὐτὴν χερσὶν ἔχει, ἥδ' ἡμετέρῃ Μεσσηνίαν περὶ τὰ, καὶ
 διατρίβει ἡμᾶς εἰργων καὶ ἀπυρρῶτα κερσίδων. Ἐν
 Σχερβύρῃσι ὁρῶν ἀφ' αὐτῶν μὴ ἔστιν ἑσπέρῃ,
 ἔστιν ὅσοι τὴν χερσὶν σπινθηρῶν γροῖσιν αὐτῇ.

SYNOPSIS TROPO- SCHEMATOLOGIA.

	1. Tropos; quorū dig- noscendae sunt	1. Communes Affectiones 4.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Catachrêsis, abusio. 2. Hyperbolê, superlatio. 3. Metalêpsis, transumptio. 4. Allegôria, inversio.
		2. Species 4.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Metonymia, transnominatio. 2. Ironia, simulatio, irrisio. 3. Metaphorâ, translatio. 4. Synecdoche, comprehensio, intellectio.
Tro- posche- mato- logia conti- net.		1. Di- ctionis, & sunt	<ul style="list-style-type: none"> 1. Epizêuxis, subjunctio. 2. Anadiplôsis, reduplicatio. Cujus est Climax, gradatio, scala. 3. Anaphorâ, relatio. 4. Epistrophê, cōversio 5. Epanalêpsis, resumptio. 6. Epánodos, regressio. 7. Paronomásia, adnominatio. 8. Polyptrôton, variatio casuum, i. finalium terminationum.
	2. Sche- mata, seu fi- guras:	2. Sen- tentia, & sunt	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ecphonêsis, exclamatio. 2. Epanorthôsis, correctio. 3. Apostiopêsis, reticentia. 4. Apostrophê, aversio. 5. Prosoopoeia, fictio personae. 6. Apôria, addubitatio. 7. Anacxnôsis, communicatio. 8. Prolêpsis, occupatio. 9. Epitropê, permissio. 10. Synchorêsis, concessio.

TROPOSCHHE- MATOLOGIÆ LI- BER PRIMVS DE TROPIS.

CAPVT PRIMVM.

*De communibus affectionibus
troporum,*

- 1 Catachrési, 2 Hyperbolè,
3 Metalépsi, 4 Allegóriâ.

Troposchematología est apta ve- Τροποςχηματο-
λογία. Troposche-
matología, tro-
porum & figu-
rarum ratio.
nustaq; orationis exornanda ratio.
Cuius partes due sunt,
Tropus & Figura.

Tropus est ornamentum ora-
tionis, quo * vox à nativa, propria & Gram-
matica significatione in mutuam aliam immu-
tatur.

Troporum dignoscenda sunt Communes af-
fectiones & Species.

Communis affectio tropi est, que in singulis
tropi speciebus existere queat. Estq; unius tropi,
aut plurimum.

I
Τρόπος. Tro-
pus, modus seu
mutatio.

* Tàm com-
plexa, quàm in
complexa.

I
Κοινες affec-
tiones τροπων.

TRISCHEMATOLOGIÆ

I

Communis affectio unius tropi est, quæ ex uno quovis tropo oritur. Estq; immutata significationis

1. Durioris & inæqualioris, & dicitur Catachrêsis:

2. Elatioris & audacioris, & dicitur Hyperbole.

I

Καταχρησις.

Catachrêsis, abusio.

Catachrêsis est durior & injucundior affectio tropi quæ voce aliqua ad significationem duriorcm, longè & minus aptè petitam, abutitur: ut *Æneid.* 7.

1. Metonymia.

Nunc pateras libate Jovi. i. Vinum in pateris. *Æneid.* 4. Oculis aut pectore noctem Accipit. i. (omnium qui nocte capitur.

Sic Pluto ponitur pro inferno. Aeolus pro vento, possessor pro re possessa.

2. Fronia.

Æneid. 1. At sperate Deos memores fandi atque nefandi. i. timete.

Georg. 4. Alter erat maculis auro squallentibus ardens. i. splendentibus.

3. Metaphora.

Virg. Eclog. 7. Vir gregis ipse caper deerraverat. mitiori metaphora maritus. i. admisarius.

Capitis nives. i. nivei seu cani capilli, quasi nives.

4. Synecdochês

Vngula equina, pro ipso equo.

1. Membri.

Parricida civium pro quolibet interfectore.

2. Speciei.

Equum ædificant. i. struunt.

Minari pro promittere.

3. Generis.

Parcens pro patre. Promittere pro minari.

2

ὑπερβολή.

Hyperbole, superlatio.

Hyperbole est affectio tropi, quæ rei veritatem audacter exuperat vel minuit.

Hyperbole duplex est, alia excessus, defectus alia.

Hyper-

LIB. I. DE TROPIS.

Hyperbole excessus (que communi nomine Hyperbole vocatur ὑπερβολή, vel proprio nomine ἀυξησις Excessus.
 .i. auctio & amplificatio, dicitur) est affectio tropi, que rei magnitudinem superat, ut cum erratum
 scelus, improbum sacrilegum, liberalem magnificum appellamus. Αὐξήσις. Auxêsis.
 Auctio. Αὐχθία. Synecdoche
 hyperbolica.

Que etiam elatior existit, cum virtutibus, virtutibus alijsq; qualitatibus præcellentes, ipsarum qualitatum nominibus celebramus, aut etiam supra ipsas audacius efferimus. Ut cum, Aristidem non justum, sed justitiam, adeoq; ipsâ justitiâ justiorē, prædicamus. Et in similibus. Nota.
 Metonymia hyperbolica.

Hyperbole defectus (que μειωσις & τραπευσις Defectus.
 .i. extenuatio & diminutio dicitur) est affectio tropi, que rei magnitudinem minuit & extenuat. Μειωσις, Μιῶσις,
 Ut cum scelus erratum, prodigus liberalis, audax diminutio. τραπευσις, Τραπευσις, Tapinôsis, extenuatio.
 & temerarius fortis appellatur.

Hinc est quod Sophocles in Ajace Flagellifero ita loquentem introducit Vlyssēm.

Ὅγε γὰρ ἰμῶς ἰδὼν ὄντας ἀλλο πᾶσι

*Εἶδον ὄντας πρὸς ἡμῶν, ἢ ἄλλω *οὐκ ἔστιν.

Videō enim nos homines nihil aliud esse quàm Metaphoræ hyperbolice.

*Simulachra, quicunq; vivimus, & inanem

*umbram.

Μειωσις propriè defectum auget .i. magis extenuat, ut cum ponitur Pigmeus pro homunculo, stipes pro stupido, mutus pro non respondente.

Plutarchus ex Pindaro, Ξυίας ὄντας ἀδρανῶν,

Homo umbræ insomnium est.

Communis affectio plurium troporum est que ex pluribus simul confluentibus tropis existit. Εἰσὶν in Plut. de consolatione ad Apollonium.

1. Uno verbo, & appellatur Metalêpsis :

2. In pluribus verbis, & est Allegoria.

TROPOSCHEMATOLOGIE

I
 Metalépsis.
 Metalépsis,
 transumptio.

Metalépsis est tropi in uno verbo multiplex affectio, quâ gradatim itur ad id quod significatur. ut Georg. I.

Hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum. Euphrates fluvius denotat Mesopotamiam, per metonymiam adjuncti, vel synecdochen membri. Mesopotamia denotat incolas per metonymiam subjecti. Incolæ tñs mesopotamias denotant universum populum Orientis, per Synecdochen speciei. Unde Synecdochæ hæc Metaleptica dicitur. Quia tropus ille, qui ultimus est in resolutione denominationem semper accipit à Metalepsi.

Nota.

4
 Allegória, in-
 versio.

Allegória est affectio plurium troporum in verbis pluribus, sive ejusdem generis tropi, sive diversi cujuslibet continuatorum; ut Juvenal.

Allegoria
 1. Metaphorica.

Dat veniam corvis, vexat censura columbas: per corvos *μεταφορικῶς* intellige homines secleratos, per columbas innocentes. Hi pœnam luunt, isti veniam merentur.

2. Metonymica.

Ter. Eunuch. Sine Cerere & Libero friget Venus. i. sine pane & vino deficit amor.

In Allegoria tenendum est illud, ut quo ex genere rerum cœperis, eodem desinas: secus inconsequentia fedissima fuerit. Atquo hæc de communibus affectionibus troporum, species sequuntur. i.

CAPVT SECVNDVM.

De prima specie tropi Metonymiâ.

TRopi quatuor sunt species; Metonymia, Ironia, Metaphora, Synecdoche.

Metonymia

LIB. I. DE TROPIS.

Metonymia est tropus 1 cause ad effectum, *Metonymia.*
 2 subjecti ad adjunctum: vel contra 3 effecti ad *Metonymia,*
 causam, 4 adjuncti ad subjectum. *transnominatio.*

Metonymia cause est cum nomen proprium
 cause ponitur ad significandum effectum. Estque 1. Cause.
 efficientis & materie.

Metonymia cause efficientis est, cum ex voce
 propria efficientis significatur effectum. Estque *I* Efficientis.
 Principalis & Instrumenti.

Metonymia cause efficientis Principalis est
 cum nomen vel 1 inventoris, vel 2 auctoris pro *I* Principalis.
 ipsis inventis & effectis rebus usurpatur. Ut,

1. Nomina fictitiorum numinum, Ceres pro
 frugibus, Bacchus pro vino.

2. Nomina scriptorum, Cicero, Terentius, pro
 libris & operibus ab his conscriptis.

Metonymia instrumenti est, cum instrumen-
 tum pro ipsa re instrumento facta usurpatur: ut, *I* Instrumenti.
 lingua pro sermone, manus pro scriptura, gladius
 pro caede, arma pro dimicatione & bello.

Metonymia materie est, cum nomen proprium
 materie, ad significandam rem ex illa materia ef- *I* Materie.
 fectam traducitur. Ut, es, argentum, aurum, pro
 nummis æneis, argenteis, aureis: ferrum pro gla-
 dio, pinus, abies pro navi, *metonymia.*

Metonymia effecti est cum ex voce propria ef- *I* Effecti.
 fecti significatur efficiens, Ut (1)

1. In adjectivis, mors pallida, frigida, quia
 mortuos facit pallidos, frigidos. Ira præ-
 ceptis quia precipites facit iratos. Victoria
 insolens & superba, quia superbos & insol-
 entes reddit victores. Atque hinc & ora-
 torum & poetarum plurima epitheta.

TROPOSCHEMATOLOGIE

2. *In Substantivis, scelus pro homine scelesto, scelerum machinatore, Carminibus metus omnis abest. i. Poetis carmina componentibus, Christus factus est nobis redemptio. i. Redemptor, sive redemptionis author.*

3. *In verbis, ut Pallet, pro metuit.*

3. Subjecti.

Metonymia subjecti est cum nomen proprium rei subjectæ ad significandam rem adjunctam traducitur. Hujus metonymiæ modi facilioris intellectus causa sic distingui possunt.

Modi. 9.

I

Subjectum pro in-herente aliquo accidente seu qualitate.

Primus modus est cum nomen subjecti pro in-herente aliquo accidente seu qualitate usurpatur. Heroid. 16.

Non tu plus cernis, sed plus temerarius andes :
Nec tibi plus 1 cordis, sed minus 2 oris inest.

1. Cor significat prudentiam, quæ in corde sedem habet : ita ut prudentes non raro cordati dicuntur.

2. Os significat pudorem, qui se ore .i. vultu prodit.

2

Continens pro re contentâ.

Secundus, cum ponitur nomen continentis pro re contenta, ut, calix, poculum, cantharus, cadus, patera pro vino, vel alio quovis humore potabili. Crumena, marsupium pro nummis. Mantica pro vitis. Focus pro igni.

3

Locus pro incolis.

Tertius, Locus pro incolis, ut urbs pro civibus, carcer pro captivis in carcere, Anglia, Italia, Gallia, Germania, pro Anglis, Italis, Gallis, Germanis. Terra pro hominibus, terræ incolis. Aether pro cœlitibus.

4

Locus pro rebus in loco gestis.

Quartus, Locus pro rebus in loco gestis & tractatis, ut Forum, subsellia, rostra, curia, palæstra, in loco gestis. pro actionibus rhetoricis & exercitiis in foro, subsellis,

LIB. I. DE TROPIS.

sellis, rostris, curia, palestra habitis. Sic Academia, Lyceum, Tusculanum, Gymnasium, Schola, pro doctrinâ in his celebratâ. Sic sylva pro venationibus in sylvis. Huc refer etiam Frigus opacum, quod fit in opaco umbraculo.

Quintus, cum nomen possessoris pro re possessa usurpatur, ut Ucalegon ardet. i. domus Ucalegonis. Possessor pro re Apud me est. i. domi meæ. Devorare, excedere hominem. i. patrimonium, bona, opes hominis. Sic Oceanus, Tethys, Nereus, Doris, Neptunus, Amphitrite, Pontus quoq; per Metalepsin, fictitij Dij Deaq; maris ad significandum ipsum mare veluti possessores adhibentur. Sic Lares & Penates pro edibus.

*Sextus, cum ex imperatore vel duce exercitus significatur. Ut, Cæsa sunt ab * Hannibale apud Cannas sexaginta millia Romanorum. i. ab * exercitu ejus dux erat Hannibal. * Marius maximas copias repressit. i. * exercitus Marij repressit.*

Vel cum magistri, tutoris, aut curatoris nomen pro discipulis aut pupillis adhibetur, ut Christus baptizavit. i. discipuli ejus baptizarunt. Saule, quid me persequeris. i. meos, qui in me credunt. Nudus tui, i. mei fuere nudi, & non cooperuisti me, i. meos.

Hoc modo ex causa principali tanquam subiecto causa adjuvans, tanquam adjunctum significatur. Ut Æneid. 1.

Hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido Condebat. i.

Opifices, Didonis impensis & mandato, condebant.

TROPOSCHEMATOLOGIE

7
Advocatus pro
cliente.

Septimus, cum litigantium clientum advocati, patroni vel procuratores personas suas pro clientum personis in curia, foro, dicasterys usurpant. Ut, Cic. pro Cæcinna Pisonem advocatum adverse partis Ebutij sic alloquitur. Restituisse te dixisti: nego me edicto prætoris restitutum esse; ac si Cæcinna & Ebutius ipsi suam causam agerent.

8
Tempus designatum pro rebus in illo gestis.

Octavius, vox designati temporis pro rebus ipsis, quæ in tempore illo fiunt. Sic enim tempus ad actionem, relationem tanquam subjectum ad adjunctum assumit. *Æneid.* 4.

Oculis aut pectore noctem

Accipit. i. somnum qui nocte capitur.

Eclog. 7. Solstitium pecori defendite. i. (per *ὑπεραστῆναι*) depellite pecus à solis æstu qui maximus est in solstitio æstivo. Ager gravidus pampineo autumno. i. vindemia, quæ fit in Autumno.

9
Res significata pro signo.

Nonus, Res significata pro signo, cum videlicet res significata tanquam subjectum ponitur, & intelligitur adjunctum signum. Ut, Iuppiter, Apollo, Aeneas, pro imagine Iovis, Apollinis, Aeneæ. Amaryllis pro carmine de Amaryllide. Orpheus & sylva, pro celatis Orphei & sylvarum imaginibus. Huc referantur Tityrus & segetes, Aeneiaq; arma, pro *Eclogis*, *Georgicis*, & libris *Æneidos* *Virgily*.

Sic, Hoc est corpus meum, ubi de signo pane genuntiatur res significata, corpus Christi.

4. Adjuncti.
Modi. 4.

Metonymia adjuncti est, cum ex voce propria rei adjunctæ significatur res subiecta. Cujus modi distinguuntur.

Primus modus est, cum nomina virtutum pro bonis,

LIB. I. DE TROPIS.

I

bonis, vitiorum pro malis viris, aliarumq; rerum Virtus & viti-
 & qualitatum appellationes, pro rebus aut perso- um pro personis
 nis illis quibus adjunctæ sunt usurpantur. Ut, ju- quibus insunt
 stitia pro iusto, superbia pro superbo, doctrina pro aut adherent.
 docto, potestas pro hominibus potestatem habenti-
 bus, color pro re colorata. Huc etiam referenda
 adjunctorum epitheta, quæ propriè ad subjecta per-
 tinent. Ut Aeneid. 8.

Mortalia temnitis arma. i. mortales ar-
 matos.

Thebaidos. 8. Armato turbavit funere manes.
 i. funere militum armatorum.

Secundus, cum nomen signi ponitur pro re sig- 2
 nificata, ut Pubes pro juventute. Sceptrum pro Signum pro re
 regno. Fasces & purpura pro imperio seu consula- significatâ.
 tu. Toga pro pace. Arma pro bello. Agnus pro Chri-
 sto. Claves pro officio vel potestate ecclesiastica.
 Gladius pro civili. Subscribere pro assentire. As-
 perge me Domine hyssopo. i. sanguine filij tui,
 quem significabat sanguis agni Paschalis, qui, in-
 tincto in eum hyssopo, aspergebatur postibus.

Tertius, cum tempus pro subjectis rebus, præci- 3
 pue hominibus tempore illo viventibus, usurpa- Tempus pro
 tur; ad quos tempus, ut externa rerum duratio, subjectis rebus.
 relationem habet, ut adjunctum ad subjecta. Ut,
 Nulla unquam ætas de tuis laudibus conticescet.
 i. homines nullius ætatis. Aspera sæcula. i. as-
 peri homines, qui sæculis illis vixerunt. Dies
 mali sunt. i. homines mali sunt. Juventus &
 florens etas pro juvenibus florentis ætatis. Se-
 nettus pro senibus.

Quartus, cum nomen rei locate pro ipso loco 4
 adhibetur. Ut, Catull. Te quæsimus in omnibus Locatum pro
 libellis, loco.

TROPOSCHEMATOLOGIE

libellis .i. tabernis librarijs. Horat. lib. 1. Epist. 1.
Speciatum satis, & donatum jam rude queris
*Mecenas, iterum antiquo me includere * ludo.*
.i. circo in quo luditur.

CAPVT TERTIVM.

De secunda specie tropi Ironia.

Ronia est tropus è voce unius personæ vel rei propriæ aliam personam, aut rem planè contrariam indicans. Estq;

1. Personæ } utriusq; } Affirmatæ.
 2. Rei } } Negatæ.

Ironia affirmatæ personæ, est quando de persona aliâ quidpiam dicitur, de alia intelligitur. Ut, Virg. Eclog. 3.

Tum credo cùm me arbuſtum vidēre Myconis
 Atque mala vites incidere falce novellas. ubi
 Menalcas ſeipſum nominat, ſed Damætam intelligit.

Ironia negatæ personæ est, quando de persona aliâ quidpiam ita negatur, ut de alia affirmetur. Metam. 13.

— nec in his quifquam damnatus & exul:
 ubi Ulyſſes negando quenquam ſui generis exilio damnatum fuiſſe, exprobrat Ajaci patrem ſuum Telamona, patruumq; Pelea, quòd Phocam tertium fratrem trucidâſſent, exulare.

Ironia rei affirmatæ eſt quando ex affirmata voce unius contrarij propria, contrariorum alterum affirmatur. Ut, Ter. And. Act. 5.

²
 Eigorela.
 Ironia, ſimulatio, irriſio.

¹
 Personæ affirmatæ.

²
 Negatæ.

²
 Rei affirmatæ.

LIB. I. DE TROPIS.

O salve bone vir, curasti probè. Quibus verbis Simo Davum scelestum esse, pessimèque se gessisse significat.

Ironia rei negatæ est quando ex negata voce unius contrarij propria, contrariorum alterum Negatæ.
 κατ' ἀντίαν affirmatur. Ut, Ille non est ebrius: de ebrio quopiam mensam aut lectum convomente.

Cat. 2. Illa castra nunc non Catilinam ducem expectant. De Manlianis castris Catilinam avidè expectantibus.

Habet & Ironia, præter istas species, duas etiam Ironiæ formulæ peculiare. 2

1. Apóphasin } loquendi modo diversas,
2. Paralipsin } sensu prorsus easdem.

Apóphasis est dissimulatio, quâ contradicendo Ἀπόφασις.
 negamus id nos dicere, quod interim vel imprimis dictum volumus. Ut, Cic. in Verrem. 1. De negatio. Apóphasis,
 subfortitione illa Juniana judicum nihil dico. De negatio.
 Quibus verbis Verri prætori corrupti judicij crimen vehementer obijcit.

Huc referendæ sunt illæ formulæ, Quid memorem, efferam, repetam? &c. In quibus interrogatio, negationis vim obtinet. Nota.

*** Paralipsis est dissimulatio, quâ ea nos omitte-** 2
 re, aut reticere simulamus, quæ tamè vel maximè Παράλειψις.
 obijcimus. In his formulis, Prætereo, mitto, omitto, * Paralipsis,
 ut, Cic. pro Cluentio. Mitto illam primam libidinis præteritio.
 injuriam, mitto nefarias generi nuptias: mitto cupiditate matris expulsam matrimonio filiam.

Percipitur Ironia dissensione

1. Pronunciationis
 2. Personæ
 3. Rei
- } à simplici verborum ratione.

Ut

TROPOSCHEMATOLOGIE

Ut *Aeneid.* 4.

Egregiam uerò laudē, & spolia ampla refertis
 Tuq; puerq; tuus, magnū & memorabile nomen
 Vna, dolo Divūm si femina victa duorum est.

CAPVT QVARTVM.

De tertia specie tropi Metaphorâ.

Metaphorâ,
 translatio.

Metaphorâ est tropus à simili ad simile, cum propter similitudinem transferatur vocabulum à propria significatione, ad aliam. Ideoq; est ad unum verbum contracta similitudo.

Nihil est autem in rerum natura unde simile duci non potest, indidemq; ideo & metaphora, que per adverbium similitudinis, quasi, tanquam, veluti &c. aut per adiectivum simile, commodè resolvatur & exprimatur. Ut, homo, homini Deus. i. quasi Deus. Ferreum pectus. i. durum quasi ferreum, quod flecti aut terri non potest. Dulcedo orationis. i. quasi dulcedo. Lumina civitatis. i. clarissimi cives qui velut lumina splendent. Olfacio, gūsto, teneo, audio, video, cerno, perspicio, pro intelligo. Que sensuum enim sunt propria, ad animi actum denotandum transferuntur.

Nota.

Si vereare ne paulò durior translatio esse videatur, mollienda sæpe est præposito verbo, ut ita dicam, si ita loqui liceat.

Metaphoræ usu trita, & frequentatæ, penè in proprium transeunt sermonem. Ita dicitur homo Deus. Et contrâ, que sunt proprietates hominis tribuuntur.

LIB. I. DE TROPIS.

tribuuntur Deo metaphoricè & per ἀνθεγορον-
deu. Ut, cū Deus dicitur habere brachium, ex
quo deinde potentiam, & robur metonymicè in-
telligitur. Et sic in ceteris.

CAPVT QVINTVM.

De quarta specie tropi Synecdochè.

Ynecdoche est tropus ex voce propria
partis, totum: aut contrā, ex voce
propria totius, partem significans.

Estq; Synecdoche Partis & Totius.

4.
Συνεκδοχή.
Synecdoche,
comprehensio,
intellectio.

Synecdoche partis est Membri vel Speciēi.

Synecdoche Membri, est cum ex voce propria
membri significatur integrum. Ut, tectum pro do-
mo. Mucro pro gladio. Paries pro ædibus. Mænia
pro urbe. Oculus & auris, pro oculatis & auritis
hominibus. Puppim pro navi poëtae admittunt,
oratores non recipiunt.

I
Partis.
I
Membri.

Ter. And. Act. 2. Ridiculum caput. i. homo
ridicule. Aeneid. 2. animæque litandum

Argolica. i. homine Græco.

Sic numerus singularis ut pars seu membrum,
usurpatnr pro plurali, ut toto seu integro. Estq;

Numerus sin-
gularis pro plu-
rali.

1. Nominis, ut Anglus, Hispanus, Italus, pro
Anglis, Hispanis, Italis.

2. Verbi, cum verbum singulare secundæ per-
sonæ ponitur pro plurali primæ personæ, vel
pro tertiæ personæ utriusq; numeri. Ut,
Scias. i. sciamus, vel quilibet homo sciat,
vel homines sciant.

Synecdoche

TROPOSCHEMATOLOGIÆ

²
Speciei.

Synecdoche speciei est, cum ex voce propria speciei significatur genus. Ut Parricida civium pro homicida vel interfectore. Minari pro promittere. Aedificare pro struere.

Modi ².

Modi sunt duo.

¹
Species excellens pro genere.

1. Cum nomen speciale rei cujuscumque in suo genere præcellentis, pro generali ponitur. Ut, Thra-so pro glorioso. Guato pro assentatore. Davus pro rudi & simplice. Oedipus pro ingenioso. Catones, Delij, pro sapientibus & temperatis civibus. Sauromate & glacialis Oceanus pro quovis remotissimo loco. Bacchanalia pro quolibet intemperantiæ genere, Tiphys pro quovis gubernatore. Unde etiam frequens existit Hyperbole: que audacior est, cum singularia illa etiam superari ab aliquo dicimus. Ut, se vior Bufride, Proteo mutabilior, & id genus infinita, que in proverbia abiierunt. Hinc & amatoria illa Polyphemi cantilena. Met. 13.

Candidior folio nivei Galatea ligustri,
Floridior prato, longâ procerior alno, &c.

²
Numerus infinitus pro magno.

2. Cum numerus, qui, licet suâ ipsius naturâ finiat, nobis tamen infinitus esse videtur, pro magno ponitur. Ut, milia decem millia, & iupia infinita pro multis. Sexcenta licet ejusdem proferre .i. valde multa. Cic. Cuius ex ludo, tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt .i. per multi.

²
Totius.

Synecdoche totius est quando ex voce propria totius, pars significatur.

Estq; integri & generis.

¹
Integri.

Synecdoche integri est, quando ex voce propria integri significatur membrum. Ut, Gustare pabulum

LIB. I. DE TROPIS.

pabulum Trojæ. Bibere Xanthum, Ararim, Tigrim .i. partem pabuli, Xanthi, Araris, Tigridis. Annus pro parte aliqua anni. Elephantus pro dentibus ejus. Sylvæ, nemora, pro quibusdam arboribus. 1. Pontus pro fluctu. 2. Orbis terrarum, pro orbis terreni parte, imperio Romano. 1. 2. Exercitus casus est .i. plurimi interfecti sunt. Per metalépsin.

Sic numerus pluralis, ut totum seu integrum, pro singulari, ut specie, usurpatur. Ut, Offic. 1. 1. Nos autem quantum in utroque 2 profecerimus, aliorum sit judicium: utrumq; certè 3 lecuti sumus. De se tantum loquitur orator.

Ovid. Trist. 1. Eleg. 2.

Nescit in immenso jactari corpora Ponto.
Suum corpus tantum intelligit poeta.

Synecdoche generis est, quando ex voce propria generis significatur species. Ut, virtus militum, pro fortitudine. Homo pro Catilinâ. Animal pro bestia. Promittere pro minari. Color pro candore. Urbs pro Roma. Consul pro Cicerone. Hostis pro Catilina. Ut, Cat. 1. Exire ex urbe Consul hostem jubet. 2 Generis.

Modi duo.

Modi. 2.

1. Cùm generali nomine, quod in eo genere maximè excellit, ut *ἄρ' Ἑρῶν* insignitur: sive sit nomen

1. Appellativum, ut Poëta pro Virgilio, aut Homero. Orator pro Cicerone aut Demosthene.

2. Patronymicum, quo, ut genere, certam filij aut filię, nepotis aut neptis personam significamus. Ut, Tydides pro Diomede Tydei filio. Pelides pro Achille filio Pelei.

TROPOSCHEMATOLOGIÆ

*Pelei. Atrides pro Agamemnone, filio
Atrei.*

2. *Cum vixisse aut fuisse dicuntur ea, que
jam mortua esse, & non existere, intelligimus.
Ut, Aeneid. 2.*

---- *fuius Troes, fuit Ilium, & ingens
Gloria Teucrorum. Fuius, fuit tantum, nunc
non sumus, non est. Atq; hæc de Tropis.*

Finis libri primi.

LIBER SECVN- DVS DE FIGV- RIS.

CAPVT PRIMVM.

Figura dictionis.

I. Epizeuxis.

Figura est ornamentum orationis, quo *Exempla*, habitus ejus à recta & simplici con- *Schêma*, suetudine mutatur in figuratam. figura. Estque

I Dictionis, seu sermonis & orationis.

2 Sententiæ, seu mentis & sensus.

Figura dictionis est quâ oratio figuratur dicti- *I*
onibus aptè & jucundè inter se resonantibus. Dictionis.
Estque in sonorum 8

I Dimensione, harmonicam & numerosam sonorum dimensionem constituens. Estque

i Poëtica, undè Rhythmus & Metrum seu carmen.

2 Oratoria, cujus rectam rationem usus & optimorum oratorum observatio faciliùs & sueliciùs, quàm ars aut præceptio edocebit.

C

2. Repeti-

TROPOSCHEMATOLOGIE

1 Repetitione, quando sonus repetitur. Estq. soni

Repetiti { 1 Similis,

2 Dissimilis.

Sonus similis repetitur { 1 Continuè,

2 Disjunctè:

In sententia { 1 Eadem, & est Epizeuxis,
2 Diversis, & est Anadiplosis.

Epizeuxis est figura dictionis in repetitione similis soni continuè in eadem sententia.

Cujus quatuor modi sunt.

1 Cum pars vocis aliqua, ut litera, & syllaba, minimeq. vox integra continuè iteratur. Idq. in continuatarum dictionum

1 Jnitijs. Ut, Met. 1.

O utinam possem populos reparare paternis Artibus: atq. animos formatae infundere terre! ubi(re) & (in) iteratione literæ parum impediunt.

2 Clausulis. Ut, Cic. Ad pestem comprimendam, extinguendam, funditis delendam.

2 Cum vox integra continuè iteratur,

1 Eadem literis & syllabis. Ut,

ó Corydó, Corydó, que te demētia cepit?

ó Mylis, Mylis. ó cives, cives.

2 Diversa literis & syllabis, at ejusdem soni, ut Mearum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfectior.

3 Cum integra sententia continuè iteratur, ut, Heroid. 21.

Si, nisi que facie poterit te digna videri;

Nulla futura tua est; nulla futura tua est.

4 Cum

I
* Επιζευξις,
Epizeuxis,
subjunctio.
Modi 4.
1 Modus.

Cic. de Respon.
Arusp.
2 Modus.

3 Modus.

LIB. II. DE FIGVRIS.

4 Cū intervenerit (modò repetitio ad unam eandemq; sententiam priorem pertineat, ita ut sensum ejus inceptum absolvit) 4 Modus.

1 Vox aliqua. Ut, *Bella, horrida bella.*

Sed, fugite, ò socij, fugite.

2 Integra sententia

1 Inclusa parenthesis, ut, *Totum hoc (quantumcūque est, quod certè maximum est) totum, inquam est tuum.*

2 Sine parenthesis. *Virg. Eclog. 8.*

Talis amor Daphnim. Et post tres interpositos versus iteratur, Talis amor teneat. Geminatio enim sensu continuatur, ac si sententia illa interposita non fuerit.

Si parenthesis longior fuerit, repetitæ dictioni additur *Inquam*, quod monet sequentem repetitionem præcedenti connexam esse. Nota.

CAPVT SECVNDVM.

Anadiplōsis.

Anadiplōsis est repetitio similis soni continuè in diversis sententijs, in fine nimirum præcedentis, in initio sequentis sententiæ. 2

Tribus modis fit Anadiplōsis, Anadiplōsis, reduplicatio.

Modi 3.

1 Cū vox eadem continuè iteratur. Ut, *Spēctatum veniunt, veniunt spēctentur ut ipse.*

2 Cū vox eadem iteratur, sed alijs intervenientibus vocibus, una vel pluribus. Ut, *vi-*

2. Anadiplōsis. Climax. 20 Figuræ dictionis.

TROPOSCHEMATOLOGIE

vis, & vivis non ad deponendam, sed ad
conferendam audaciam.

3 Hemistichium, aut integra fere sententia
iteratur. Ut, Ovid.

Ut mihi sint toties maxima vota mori,

Vota mori mea sunt.

Anadiplōsis pluribus gradibus continuata
Climax dicitur. i. gradatio seu scala. Cujus con-
tinuationes voces dissimiles præmissæ, interpositæ,
vel subiectæ, non impediunt.

Climacis duo sunt modi.

1 Cum eadem vox in omni gradu Climacis,
purè continuatur. Ut, Cic. Que reliqua spes liber-
tatis manet, si illis & quod libet, licet; & quod
licet, possunt; & quod possunt, audent; & quod
audent, faciunt; & quod faciunt, vobis molestum
non est.

2 Cum altera repetendarum dictionum, voce
continuatæ sensu manente, continuatur; vel al-
terutra quocunque modo subintelligitur. Cic. pro
Milone. Nec verò se populo solum, sed Senatui
commisit: nec Senatui modò, sed etiam publicis
præsidij & armis: nec his tantum, sed ejus (vi-
delicet Pompey) potestati, cui (Pompeio) Sena-
tus totam Rempublicam commisit.

Atque hæc de repetitione soni similis continuæ:
sequitur repetitio soni similis disjunctæ.

Quæ,
Climax,
gradatio.

CAPVT TERTIVM.

Anaphorà.

Onus similis repeti- } 1 Eodem loco
tur disjuncte } 2 Diversis.

Figura dictionis in repetitione dis-
juncta ejusdem loci est, qua idem so-
nus in eodem diversarum sententiarum loco ite-
ratur, Idq; in

Principijs, & est Anaphorà :

Clausulis, & est Epistrophè.

Anaphorà est repetitio similis soni in principijs
sententiarum immediate coniunctarum.

Cujus septem sunt modi,

1. Cum eadem litera vel syllaba tantum itera-
tur in principijs sententiarum. Ut, Cic. Solicitam
mibi civitatem suspicione, suspensam metu &c.
tradidistis.

2. Cum idem sonus ex diversis dictionibus ite-
ratur, per

1 Polysyndeton. Ut, Cic. Et consilio regere, &
integritate tueri, & virtute conficere.

2 Asyndeton. Ut, Æneid. 8.

Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros.

Cic. Ex hoc genere illos fuisse arbitror, Camil-
los, Fabricios, Curios. Et in hujusmodi ex-
emplis Anaphora, & Epistrophe in singulis
quandoque vocibus conjungi videantur.

3. Eadem vox, seu dictio iteratur : cum ab is-
dem verbis plura, acriter & instantèr incipiunt,
Ut, Cat. 1. Nihilne te nocturnum præsidium pala-

3
Anaphorà,
relatio.

Nota,

TROPOSCHEMATOLOGIE

ij, nihil Urbis vigiliæ, nihil timor populi, nihil consensus bonorum omnium, nihil hic munitissimus habendi Senatus locus, nihil horum ora vultusque mouerunt?

4 Integra sententia. Ut, Cic. Quid est tam populare quam pax &c. Quid tam populare quam libertas?

5 Hemistichium. Ut, Ouid.

Nec quæ præterijt cursu revocabitur unda,

Nec quæ præterijt hora redire potest.

6 Integer versus. Virg. Eclog. 8.

Incipe Menalios mecum mea tibia, versus.

Offiès iteratur in principys, & vocatur versus intercalaris, quod intercaletur. i. interponatur.

7 Cùm eadem vox alternis vicibus iteratur. i. sùm in contrà positis vel comparativis solet respondere primorum verborum, alterna repetitio. Ut, Tu actionem instituis, ille aciem instruit: tu caues ne consultores tui, ille ne urbes aut castra capiantur.

Elegantior est duplicata ejusmodi Anaphora in pluribus eisdem vocibus, Ut, Accusant ij, quì in fortunas suas invasèrunt: causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquèrunt. Accusant ij, quibus occidì patrē Sexti Roscij bono fuit: causam dicit is, cui non modò luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem.

CAPVT QVARTVM.

Epistrophè.

Pistrophè est qua similis sonus in clausulis iteratur.

Hic autem rhythmus quidam oratorius persæpe resonat in membris ⁴ *Epistrophè,* *conversio.*

ferè paribus. Neque enim exacta equalitatis similitudo exigenda est, sed totum efficitur similiter ⁴ *Epistrophè,* *conversio.* *desinentium & conversione, quæ* idcirco *quæritur. i. similiter desinentia, dicuntur.*

Epistrophés modi sunt quatuor.

1 Cum tantum numerus & sonus idem in clausulis iteratur. Ut, Cic. pro Milone. Est enim hæc (Iudices) non scripta, sed nata lex; quam non didicimus, accepimus, legimus: verum ex ipsa narra, arripuimus, hausimus, expressimus: ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus.

2 Cum ipsa vox iteratur. Ut, Philip. 2. Dole-tis tres exercitus populi Romani esse interfectos? interfecit Antonius. Desideratis clarissimos ci-ues? eos quoque eripuit Antonius. Autoritas hujus ordinis afflictæ est? afflixit Antonius. Ovid. Venimus buc ambo, cur non discedimus ambo?

3 Cum hemistichium iteratur. Ut, Mart. lib. 2. hoc hemistichium (Iam sumus ergo pares) in clausulis trium distichorum repetit.

TROPOSCHEMATOLOGIE

4 Integer versus, Virg. Eclog. 3.

Ducite ab urbe domum, mea carmina ducite
Daphnim. Novies iteratur in clausulis.

*Symplocē,
Symplocē,
complexio.*

Frequens est conjunctus Anaphorę & Epistrophę usus, qui idē Symplocē (complexio) dicitur, quōd utramque illam complectatur exornationē, novam figurę speciem non constituat.

Symplocēs duo sunt modi ex Anaphorā,
& Epistrophē iterantibus.

1 Eundem sonum tantum. Ut, Cic. Spem improbis ostendistis, timorem bonis injectistis, fidem de foro, dignitatem de Repub. sustulistis.

2 Eandem vocem.

1 Ex altera tantum parte: ut, Cic. Quis clarioribus viris jucundior? Quis turpioribus conjunctior? Quis voluptatibus inquinatior? Cum tristibus severē, cum repulsis iucundē &c.

2 Ex utraq̃ue parte. Ut, Cic. Quis legem tulit? Rullus. Quis majorem populi partem suffragiis privavit? Rullus. Quis comitibus pręfuit? Rullus.

Hactenus de repetitione soni similis disjunctē loco eodem, sequitur in diversis.

CAPVT QVINTVM.

Epanalēpsis.

Repetitionis soni similis disjunctē in diversis locis est in

1 Certis locis ejusdem sententię, principio nimirum & fine, & dicitur Epanalepsis.

2 Incertis

LIB. II. DE FIGVRIS.

2 Incertis diuersarum, & est Epánodos.

Epanalêpsis est, quâ similis sonus in principio
& fine eiusdem sententiæ repetitur.

Cujus quatuor modi sunt.

1 Cum idem sonus tantum & numerus itera-
tur. Ut, Cic. Saluti eorum potius consulâ,
quàm voluntati.2 Cum vox eadem iteratur. Ut, Aeneid. i.
Mulca super Priamo rogitans, super He-
ctore multa.

3 Hemistichium. Ut, Martial.

Phosphore redde diem, quid gaudia no-
stra moraris? Cesare venturo, Phospho-
re redde diem.

4 Integer versus. Ut, Catull.

Quid est Catulle, quod moraris emori? &
post tres versus sententiam eodem versu
claudit.

Quid est Catulle, quod moraris emori?

Huc refer psalmi octavi versum primum & ulti-
mum.5
Epanalêpsis,
Epanalêpsis,
resumptio.

CAPVT SEXTVM.

Epanodos.

Panodos, est qua sonus ille qui fuit
in 1 principio vel in 2 medio præce-
dentis sententiæ, repetitur in 1 me-
dio vel in 2 fine sequentis: vel soni regressio.
duo, ordine inuerso, iterantur, unde dicitur E-
pánodos.6
Epánodos &
Epanodos,
regressio.

1. Princi-

TROPOSCHEMATOLOGIE

- 1 Principij & medij, cum sonus ille qui fuit in principio precedentis sententia; iteratur in medio sequentis. Ut, *Aeneid.* 11.
Deserit & muros, & summas deserit arces.
- 2 Medij & finis, cum sonus ille qui fuit in medio precedentis sententia iteratur in fine sequentis. Ut,
Nil desperandum Christo duce, & auxisse Christo.
- 3 Geminata, quâ soni duo, alter in principio, alter in fine sententia, ordine inverso, in sequenti sententiâ, sed intercedente Anadiplosi, iterantur. Ut Cic.
Habuit honorem ut proditori, non ut amico fidem. *Virg. Eclog.* 8. - crudelis tu quoque mater.
Crudelis mater magis an puer improbus ille?
Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.
Epanodos tres habet modos.
- 1 Cum sonus tantum iteratur. Ut, *Habuit honorem, &c.*
- 2 Cum eadem vox iteratur. Ut, *Cic. Gratiam qui refert, habet; & qui habet, eò quod habet refert. Heroid.* 2.
Demophoon ventis & verba, & vela dedisti:
Vela queror reditu, verba carere fide.
- 3 Tertius semel propositum iterat & diuidit; ut, *Aeneid.* 2.
Iphitus & Pelias mecum, quorum Iphitus ævo
Iam gravior, Pelias & vulnere tardus Vlyssi.
Atque hæc de repetitione soni similis, dissimilis sequitur.

CAPVT SEPTIMVM.

Paronomásia.

Repetitio sonorū leuiter dissimilium est } 1 Paronomásia
 In quibus etiam locum habent præcedentes figuræ omnes, quæ sunt in repetitione soni similis. Quia in iisdem locis quibus similes, dissimiles etiam soni iterantur. Et similiter dissimilium similitudo quedam est.

Paronomásia (adnominatio, quasi ad idem nomen allusio) est cum dictio (1) literæ aut syllabæ, (2) aut originis alioqui commutatione, significatione quoque commutatur. Ut.

7
 Παρονομασία,
 Paronomásia,
 adnominatio.

1 Non emissus ex urbe, sed immissus in urbem.

Non modò ignoscendi ratio, sed etiam cognoscendi consuetudo, de medio sublata est.

2 Iucundum est amari, si curetur ne quid insit amari. Leporem mavis an Leporem?

In Paronomasia est

1 Epizeuxis. Aeneid. 2. Fit via vi.

2 Anadiplōsis, Aeneid. 4.

Cui pharetra ex humeris, crines nodatur in aurū,
 Aurea purpuream subnectit fibula uestem.

3 Anaphora. Met. 2.

Neu te dexterioꝝ tortum declinet ad anguem,
 Néve sinistroꝝ pressam rota ducat ad aram.

4. Epistrophe.

TROPOSCHEMATOLOGIE

4 Epistrophè. Quint. Nemo potest alteri dare matrimonium, nisi penes quem sit matrimonium.

Symplocè. Cic. ut Exul potius tentare, quam consul vexare Rempub. possis.

5 Epanalèpsis. Met. I.

Vngulæque in quinos dilapsa absumitur ungues.

6 Epánodos. Cic. Abesse non potest quin ejusdem hominis sit, qui improbos probet, probos improbare.

CAPVT OCTAVVM.

Polypôtton.

8
Πολυπόττων,
Polypôtton,
variatio casu-
um, i. finalium
terminatio-
num.

Olyptôtton est cum eiusdem origi-
nis varijs casibus voces inter se cõ-
sonant. Ut, Cic. certus locus, certa
lex, certum tribunal, quò hoc re-
servetur.

Casus hic significat, non modò casum Nominis,
ut à Grammaticis speciatim accipitur, sed
quamcunque vocis à prima origine deflexi-
onem, in alium sive 1 modum, 2 tempus,
3 personam, 4 casum, 5 genus, 6 gradum,
7 numerum, vel 8 partem orationis fac-
tæ. Et quot istius variationis, totidem
etiam & huius figuræ sunt modi.

Nota.

Ad discernendum à Paronomásia, Polypôtton
tria sunt observanda in Polypôto.

1 Ut voces sint ejusdem originis sive thematis
proximi. Paronomásia semper est ex di-
ctionibus diversæ originis proxima.

2 Ut

LIB. II. DE FIGVRIS.

2 Ut ejusdem significationis sint. In Paronomasia mutatur significatio.

3 Ut sit varietas casuum .i. finalium terminationum.

1 Vel literarum, ut in omnibus ferè exemplis.

2 Vel (saltèm quantitatis commutatione facta, ut, Ovid.

Ut melior causâ, causa sit ista tuâ.

Quòd si horum aliquod deficiat, exemplum aliò referendum est.

In Polyphto est,

1 Epizeuxis Aeneid 4.

Littora littoribus contraria.

2 Anadiplosis. Met. 1.

Iamq; nocens ferrum, ferroq; nocentius aurum
Prodierat: prodit bellum quod pugnat utroq;.

Climax. Ovid.

Mars videt hanc, visamq; cupit, potiturq; cupita.

3 Anáphora. Cic. de resson. arusp. Homines
te propter pecuniam liberârunt: hominibus injuria tui stupri dolori non fuit: homines tibi arma, alij in me, alij post in illum invictum civem dedérunt: hominũ beneficia prorsus concedo tibi:

4 Episirophè. Ovid. Met. 1.

Oscula dat ligno, refugit tamen oscula lignum.

5 Epanalèpsis. Cat. 1. Vives & Vives, ita ut nunc vivis.

6 Epanodos. Ovid. Eleg. lib. 2. Eleg. 10.

Quod sequitur fugio, quod fugit ipse sequor.

Atq; hæc de figura dictionis.

CAPVT NONVM.

Figura Sententia.

Ecphonésis.

Figura senten-
tia. 10.

Figura sententia est que totam senten-
tiam aliquo animi motu (ut irâ, do-
lore, spe, timore) afficit.

Estq; in { 1 Logismo
2 Dialogismo.

Logismus est quando sine colloctione sententia fi-
guratur.

Nota.

Sententia hic intelligitur non solum que iudici-
um dicitur, & perfectâ periodo continetur, sed qua-
cunq; orationis membrum, & partem argumen-
tis quibuslibet absoluit, cuiuscunq; rei gratiâ e-
nunciata.

Extra colloctionem illustramus
sententiam.

1 Exclamando. hinc 1 Ecphonésis, exclamatio.

2 Revo- { 1 Antecedens aliquod, corrigendo,
cando, idq; { Et est 2 Epanorthósis, correctio.
2 Consequens, reticendo. Et est 3 A-
3 posiopésis, reticentia.

Ad alias personas orationem conuertendo. Et est

4 Apostrophé, aversio.

5 Alienis attribuendo. Et est 5 Prosopopœia,
fictio personæ.

1
Ecphonésis,
exclamatio.

Ecphonésis est figura in logismo per adverbium
exclamandi expressum vel intellectum. Estq; va-
riorum affectuum.

L. Admi-

LIB. II. DE FIGVRIS.

- 1 *Admirationis*, ut, *ō clementiam admirabilem!*
 - 2 *Desperationis*, ut, *ō frustrā mei suscepti labores!*
 - 3 *Optationis*, ut, *ō utinam &c.*
 - 4 *Indignationis*, ut, *ō scelus!*
 - 5 *Irrisionis*, ut, *ō stultos, Camillos, Curios, Fabricios!*
 - 6 *Obtestationis*, ut, *Proh Deū atq; hominum fidem!*
 - 7 *Commiserationis* } *Ab, heu, hei, eheu, &*
& doloris per } *En aliquando.*
 - 8 *Invocationis*. *Quid.* 1. *Trist. Eleg. 2.*
Dij maris & cali (quid enim nisi vota supersunt)
Solvere quassatae parcite membra ratis.
 - 9 *Deprecationis*, ut, *Hoc omen avertat Deus.*
 - 10 *Imprecationis*. *Dy te perdat.*
 - 11 *Epiphonēma* quoq; species est exclamatio-
nis: rei narrate vel probate summa accla-
matio.
- Ut, *Virg.*
Tante molis erat Romanam condere gentem!
- 12 *Est etiam Parrhēsia*, libera oratio, exclamatio quedam, cum orator quæ sentit dicat, nihilque metu offensionis subterfugiat, aut reticeat. *Cic. Vide quā non reformidem?*

Ἐπιφώνημα,
 Epiphonēma,
 acclamatio.

Παρρησία quasi
 παρρησία, Par-
 rhēsia libera
 oratio.

TROPOSCHEMATOLOGIE

CAPVT DECIMVM.

Epanorthôsis

Revocatio sup̄ius est quando revoca-
tur quiddam: & est ardentioris
sermonis veluti refrigeratio. Estq̃.

1. Epanorthôsis &
2. Apopsiopêsis.

Epanorthôsis est quando antecedens aliquid
corrigeno revocatur.

2
Epanorthôsis,
Epanorthôsis,
correctio.

Estq̃.

1. Dicti.
2. Facti.

1. Dicti cum pr̄teritum aliquid incommodi-
us dictum reuocamus, & quod commodius vide-
tur substituimus. Ut, Ter. Heaut. Filium unum
adulescentulum

Habeo. ab, quid dixi, habere me? imo habui.
Chreme Nunc habeam, necne; incertum est.

2. Facti, cum nihil substituendo cursus oratio-
nis antecedens revocatur, & quasi penitentia fa-
cti significatur. Ut, Cic. Sed quid ego ita gravem
personam induxi?

CAPVT UNDECIMVM.

Apopsiopêsis.

3
Apopsiopêsis,
Apopsiopêsis,
reticentia.

Apopsiopêsis est quâ sententiæ inchoatæ cursus
arevocatur, partem aliquam, quæ tamen in-
telligitur, reticendo, ut, Ter. Ego te furcifer, si
vivo.

CAPVT

CAPVT DVODECIMVM.

Apostrophè.

Postrophè est quando oratio ad alienam personam, ab ea, ad quam instituta est, avertitur.

Apostrophè quatuor modis fit:

4
Αποστροφή,
Apostrophè.
aversio.

1 Ab hominibus ad Deum, aut fictitium aliquod numen, quasi Deum. Atq; hujus loci, est poetica Deorum Dearumve, ut Iouis & Musarum, invocatio. Poëtis quidem Græcis primò statim procæmio: Latinis verò post summam totius negotij thesîn usitata. Atq; huc spectat omnis ad imprecationem & deprecationem, & ad optationem etiam, cùm voti significationem habeat, facta aversio.

2 Ab humana persona ad humanam, sive

1. Alienam. Ut, Cat. Quousq; tandem (Catilina) abutere patientia nostra? ubi oratio in senatu ad Patres instituta, statim in procæmio ad Catilinam avertitur:

2 Nostram, ut, Virg. Dido ad sese, Quin movere, ut merita es, ferroq; averte dolorem.

3 Ad rem mutam & inanimatam, veluti ad personam. Ut, Cic. pro Milone. Vos enim Albani tumuli, atq; luci! vos, inquam, imploro atq; obtestor. Tusc. 5. Ad philosophiam. O vite, philosophia, dux! ad te confugimus, à te opem petimus.

4 Est & poetica Apostrophè, cùm poëta, metri potissimum

D

potissimum

TROPOSCHEMATOLOGIE

potissimum gratiâ, casum pro casu, ut vocativum pro nominativo, aut obliquis per antiptosin quandoq; adhibent: ita ut verbi quoq; persona commutetur, ut, Ovid. Trist. 1. Eleg. 1.

Terretur minimo pennæ stridore columba,
Vnguibus, accipiter, saucia facta tuis.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

Profopopœia.

5
Προσωποποιία,
Profopopœia,
fictio personæ.

Profopopœia est quâ alienam personam oratione nostra loquentem fingimus. Personam intellige non tantum hominis & vivi & mortui, sed etiam Dei & fictitiorum numinum, imo verum mutarum & inanimatarum.

Profopopœia est

1 Imperfecta, cum sermo alienæ personæ leuiter & oblique representatur. Et dicitur Mimêsis, cum alienum sermonem imitando representamus: ut, *Cesar de legatis Helvetiorum*. Qui dicerent sibi in animo esse, sine ullo maleficio iter perprovinciam facere: propterea quod iter nullum haberent aliud: rogare ut ejus voluntati id sibi facere liceat.

2 Perfecta, cum tota fictio personæ oratione nostra representatur. Dici potest hæc species Ethopœiæ, cum personam omnibus numeris & proprietatibus expositam, ita introducimus loquentem, ac si præsens & vera adesset, coramq; ipsa ageret.

Quo

LIB. II. DE FIGVRIS.

Quo in genere & accessus ad Prosopopœiam
& recessus decorus imprimis esse debet. Sic Aeneas
prosopopœiam Virg. Aeneid. 2. composuit, cum
Aeneas socys — veterem Bacchum, pinguemq;
ferinam

Diuidit: & dictis mœrentia pectora mulcet.
o socj (neq; enim ignari sumus ante malorum)
o passi graviores, dabit Deus his quoq; finē. &c.
Talia voce refert.

Logismus sententiarum adhuc fuit. Sequitur dialogismus.

CAPVT DECIMVM QVARTVM.

Apória.

Dialogismus { 1 Interrogatione.
est in { 2 Responſione.
Interro- { 1 Deliberatione } figura-
gatio { 2 Occupatione } tur.

Deliberatio est cū varias tanquam consulta-
tionis rationes subinde interrogamus, & suspen-
sis diutius audientium animis aliquando respon-
ſio subijcitur inexpectata.

Deliberatio est { 1 Apória
{ 2 Anacænſis.

Apória est deliberatio, quā persona cui oratio
affingitur, secum de ratione aliqua consilij delibe-
rat, & consultat.

6
'Απορία,
Apória,
addubitatio.

Aporie duo sunt modi:

1 Cū addubitationi sua etiam responsio, &
sustentatio subiecta est. Ut, Aeneid. 4. Dido.

D 2

En,

CAPVT DECIMVM.

Epanorthôsis

Evocatio suppositus est quando revocatur quidpiam, & est ardentioris sermonis veluti refrigeratio. Estq.

1 Epanorthôsis &
2 Aposiopêsis.

Epanorthôsis est quando antecedens aliquid corrigendo revocatur.

2
Epanorthôsis,
Epanorthôsis,
correctio.

Estq. { 1 Dicti.
2 Facti.

1 Dicti cum præteritum aliquod incommodius dictum reuocamus, & quod commodius videtur substituimus. Ut, Ter. Heaut. Filium meum adolescentulum

Habeo. ah, quid dixi, habere me? imo habui, Chreme Nunc habeam, necne; incertum est.

2 Facti, cum nihil substituendo cursus orationis antecedens revocatur, & quasi penitentia facti significatur. Ut, Cic. Sed quid ego ita gravem personam induxi?

CAPVT UNDECIMVM.

Aposiopêsis.

3
Aposiopêsis,
Aposiopêsis,
reticentia.

Aposiopêsis est quæ sententiæ inchoatæ cursus revocatur, partem aliquam, quæ tamen intelligitur, reticendo, ut, Ter. Ego te furcifer, si vivo.

CAPVT

CAPYT DVODECIMVM.

Apostrophè.

Postrophè est quando oratio ad alienam personam, ab ea, ad quam instituta est, avertitur:

Apostrophè quatuor modis fit:

Αποστροφή,
Apostrophè.
aversio.

1 Ab hominibus ad Deum, aut fictitium aliquod nomen, quasi Deum. Atq; hujus loci, est poetica Deorum Dearumve, ut Iouis & Musarum, invocatio. Poëtis quidem Græcis primò statim proœmio: Latinis verò post summam totius negotij thesin usitata. Atq; huc spectat omnis ad imprecationem & deprecationem, & ad optationem etiam, cum voti significationem habeat, facta aversio.

2 Ab humana persona ad humanam, sive

1. Alienam. Ut, Cat. Quousq; tandem (Catilina) abutere patientia nostra? ubi oratio in senatu ad Patres instituta, statim in proœmio ad Catilinam avertitur:

2 Nostram, ut, Virg. Dido ad sese,
Quin morere, ut merita es, ferroq; averte dolorem.

3 Ad rem mutam & inanimatam, veluti ad personam. Ut, Cic. pro Milone. Vos enim Albani tumuli, atq; luci! vos, inquam, imploro atq; obtestor. Tusc. 5. Ad philosophiam. O vite, philosophia, dux! ad te confugimus, à te opem petimus.

4 Est & poetica Apostrophè, cum poëta, metri potissimum

TROPOSCHEMATOLOGIÆ

potissimum gratiâ, casum pro casu, ut vocativum pro nominativo, aut obliquis per antiptôsin quandoq; adhibent: ita ut verbi quoq; persona commutetur, ut, Ovid. Trist. 1. Eleg. 1.

Terretur minimo pennæ stridore columba,
Vnguibus, accipiter, saucia facta tuis.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

Profopopœia.

5
Προσωποποιία,
Profopopœia,
fictio personæ.

Profopopœia est quâ alienam personam oratione nostra loquentem fingimus. Personam intellige non tantum hominis & viri & mortui, sed etiam Dei & fictitiorum numinum, imo rerum mutarum & inanimatarum.

Profopopœia est

1 Imperfecta, cum sermo alienæ personæ leuiter & oblique representatur. Et dicitur Mimêsis, cum alienum sermonem imitando representamus: ut, Cæsar de legatis Helvetiorum. Qui dicerent sibi in animo esse, sine ullo maleficio iter per provinciam facere: propterea quod iternulum haberent aliud: rogare ut ejus voluntati id sibi facere liceat.

2 Perfecta, cum tota fictio personæ oratione nostra representatur. Dici potest hæc species Ethopœiæ, cum personam omnibus numeris & proprietatibus expositam, ita introducimus loquentem, ac si præsens & vera adesset, coramq; ipsa ageret.

Quo

LIB. II. DE FIGVRIS.

Quo in genere & accessus ad Prosopopæiam
& recessus decorus imprimis esse debet. Sic Ae-
neæ prosopopæiam Virg. Aeneid. 2. composuit, cum
Aeneas socijs — veterem Bacchum, pinguemq̃
ferinam

Diuidit: & dictis mœrentia pectora mulcet.
o socij (neq̃ enim ignari sumus ante malorum)
6 passi grauiora, dabit Deus his quoq̃, finē. &c.
Talia voce refert.

Logismus sententiarum adhuc fuit. Sequitur dia-
logismus.

CAPVT DECIMVM QVARTVM.

Apória.

Dialogismus { 1 Interrogatione.
est in { 2 Responſione.
Interro- { 1 Deliberatione } figura-
gatio { 2 Occupatione } tur.

Deliberatio est cū varias tanquam consulta-
tionis rationes subinde interrogamus, & suspen-
ſis diutius audientium animis aliquando respon-
ſio subiicitur inexpectata.

Deliberatio est { 1 Apória
{ 2 Anacænōſis.

Apória est deliberatio, quā persona cui oratio
affingitur, ſecum de ratione aliqua conſilij delibe-
rat, & conſultat.

Aporie duo ſunt modi:

1 Cū addubitationi ſua etiam reſponſio, &
ſuſtentatio ſubiecta eſt. Ut, Aeneid. 4. Dido.

D 2

En,

6
Ἀπορία,
Apória,
addubitatio.

TROPOSCHEMATOLOGIE

En, quid agam? rursusne procos irrita priores
Experiar? &c. Tandem sibi ipsa respondet,
Quin movere, ut merita es, ferroq; averte dolo-
rem.

2 Cum addubitatio sola est, responsione seu su-
stentatione nulla sequente: ut, Virg. Aeneid. 2.
captum Sinonem sic secum fingit deliberantem.

Heu que nunc tellus (inquit) quæ me æquora
possuat
Accipere? aut quid jam misero mihi denique
resiat?

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

Anacænosis.

7
Anacænosis,
communicatio.

A Nacænosis est deliberatio cum alijs.
Cujus duos sunt modi:

1 Cum sustentatio seu responsio subiecta est: ut, Horat. 1. Od. 12.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
Tibiâ sumes celebrare Clio?

Quem Deum? Responsio sequitur in in-
terrogatione subiecta.

Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus?

2 Cum nulla subijcitur responsio. Aeneid. 2.

Quis cladem illius noctis, quis funera fando
Explicet? aut possit lachrymis æquare labores?
Atque ejusmodi est dialogismus deliberatio-
nis. Occupationis sequitur.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

Occupatio.

Occupatio, est cum alieni consilij interrogationem occupamus, eique respon-
sionem subycimus. Itaque dialogif-
mus hic à priore parte Prolépsis, à
posteriore Prosopódosis, dicitur.

Prolépsis fere prosopopœtam conjunctam ha-
bet: ideoq; ut prosopopœta, aliàs obliqua est
imperfecta, aliàs directa, perfecta, plena.

Occupationis modi tres.

1 Vbi nulla conjuncta est prosopopœta. Ut,
Cic. pro Milone. Et si vereor ne turpe sit pro forti
viro dicere incipientem timere, &c. Prolépsis.
Tamen hæc novi judicij nova forma terret ocu-
los. Prosopódosis.

Note hujus modi sunt, Quanquam, etsi, licet,
tamen, attamen.

2 Occupatio imperfecta, quæ obliquam &
perfectam adjunctam habet prosopopœtam
Ovid. remed. 2.

Dura aliquis præcepta vocet mea? dura pate-
mur

Esse: sed ut valeas multa dolenda feras.
Vbi occupatio præcedit, responsio concessione
figuratur.

Hic occupationis modus frequens est apud ora-
tores, hisce formulis. Si quis fortè miretur, Si quis
adsit qui &c. Si quis obyciat. Quod si quis me ro-
get, Miretur aliquis, Obyciat aliquis. Ne quis

D 3

miretur

8
Occupatio.

Prolépsis,

occupatio.

Prosopódosis,

subjectio.

TACTOSCHEMATOLOGIE

mittitur. Et. prorege valde accommodatus.

Occupatio plena et perfecta, plenam mini-
rum seu perfectam propatiam conjunctam ha-
bent; ut, Ouid. 3. Art.

Dixerit e multis aliis, cur virus in angues
Adhuc? & rapida cuncta cursu lupis? occu-
patio.

Subiectio sequitur.

Parcite paucarum erige & fere in omnes.

Atque he sunt in erro- 1. Dissimulatione
gationes figura in 2. Occupatione.

CAPVT. DECIMVM. IMVM.

Epitrope.

Responsio } 1. Epitrope & } figuratur.
2. Synchorese }

Terre-
Epitrope
permissio.

Andr.
Adelpb.
Terre.

Pittopè est omni facili cujuspiam li-
centia condonatur.

Huius modi sunt:

1. Cum fere ex animi sententia
aliquid permittimus. Ut, Ter.
Imo, habeat, valeat, vivat cum illa.
Profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet.
Sumat, consumat, perdat, decretum est pati.
2. Cum fructu permiscetur. Aeneid. 4.
Scilicet is superis labor est, ea cura quieros
Solicitatur neque te teneo, neque dicta refello.
I sequere Italia ventis, pete regna per undas.

CAPVT.